

ӨВЧТӨНИЙГ СЭЛБЭЛТЭНД БЭЛТГЭХ

Prof. Dr. Cees Th. SMIT SIBINGA
IQM Consulting, Univ. of Groningen

Гол агуулга

- ❑ Таниулсан зөвшөөрөл ба өвчтний ID
- ❑ Судсанд зүү тавих
- ❑ Амин үзүүлэлтүүдийг хянах
- ❑ Баримтжуулалт

Таниулсан зөвшөөрөл ба өвчтний ИД

- ❑ Цус сэлбэлт, гемо-эмчилгээ нь эрхтэн шилжүүлэн суулгах ажилбар юм.
- ❑ Цус сэлбэлт нь эмнэлзүйн бусад эмчилгээг дэмжих эмчилгээ
- ❑ Өвчтөнд ажилбар хийх бүрдээ (сэлбэлтийг оролцуулан) таниулсан зөвшөөрөл авах ёстой.

Таниулсан зөвшөөрөл ба өвчтний ИД

- ❑ Таниулсан зөвшөөрөл нь хийх гэж байгаа ажилбарыг эерэг ба сөрөг талаас нь тайлбарлаж, зөвшөөрөл авахыг хэлнэ.
- ❑ Зөвшөөрлийг бичгээр авсан байна.

Таниулсан зөвшөөрөл ба өвчтний ID

- Өвчтөнийг танин тодруулах нь хамгийн түрүүнд хийх зүйл.
- Өвчтөнийг танин тодруулах –
 - идэвхтэй үйл ажиллагаа;
 - Q – эмч/сувилагч & A - өвчтөн
 - нэр, төрсөн өдөр

Судсанд уян зүү тавих

- Найдвартай судсанд зүү тавих
- Том зүү (18g) эсвэл гуурс тавих
- Зөв судсанд зүү тавих нь судас хагарахаас сэргийлнэ.
- Зүү/гуурсыг зөв бэхлэх

Судсанд уян зүү тавих

- Ү хэлбэрийн зүүний багц тохиромжтой ба нэг үзүүрт 0.9% NASE уусмал нөгөөд нь цусыг залгана.
- Дээрээ шүүлтүүртэй, доороо дуслыг тохируулах боломжтой байна. (150μ)
- 0.9% NaCl –эсийн гаднах шингэн.

Судсанд уян зүү тавих

- ❑ Глюкоз агуулсан шингэн нь улаан эсийн агрегаци, ялтаст эсийн бөөгнөрлийг үүсгэдэг.
- ❑ Рингер лактат нь кальци агуулдаг тул бүлэн үүсгэх эрсдэлтэй.
- ❑ Желатин нь ялтаст эсийн бөөгнөрлийг үүсгэдэг.

АМИН ҮЗҮҮЛЭЛЛТҮҮД

- ❑ Цус сэлбэлт нь эмнэлзүйн бусад эмчилгээг дэмжих эмчилгээ
- ❑ Эсийн бүтээгдэхүүн сэлбэх нь иммуно-харшлыг үүсгэх эрсдэлтэй. **‘Graft versus Host Disease’**
- ❑ Сийвэн сэлбэх үед анафилаксийн шок үүсэх эрсдэлтэй.

АМИН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

- Амин үзүүлэлтүүдийн өөрчлөлт нь шилжүүлж буй шингэнд хариу урвал үзүүлж байгааг харуулна.
- Өвчтөний сэлбэлтээс өмнөх амин үзүүлэлтүүдийг сэлбэлтийн явцад болон сэлбэлтийн дараах үзүүлэлттэй харьцуулан үнэлэх хэрэгтэй.

АМИН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Юу, хэзээ, хэн хийх вэ?

□ Амин үзүүлэлтийг сэлбэлтийн өмнө, явцад, дараа нь хянана.

□ Амин үзүүлэлтүүдийг өвчний түүхэнд тэмдэглэх хэрэгтэй.

□ Сувилагч нар амин үзүүлэлтийг хянах, хэмжих үүрэг хүлээнэ.

АМИН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Ямар амин үзүүлэлтүүдийг хянах вэ?

- Биеийн халуун, даралт, пульс, амьсгалын тоо
- Сувилагч дараах шинжийг ажиглах ёстой – арьс цонхийх, хөлрөх, нуруугаар өвдөх

АМИН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Хэзээ?

- Сэлбэлтийн өмнө
- Сэлбэлт эхлэснээс 15 минутын дараа (удаан ажиглах)
- Сэлбэлтийн явцад 30 минут тутам хянах
- Сэлбэлт дуусангуут хянах

Баримтжуулалт

- Сэлбэлтийн бүх шатыг анхааралтай бүрэн баримтжуулах хэрэгтэй.
- Үндсэн бичиг баримт нь өвчний түүх
- Бичиг баримт нь –
 1. Цус захиалах маягт-бүрэн бөглөсөн;
 2. Сэлбэлтийн протокол;
 3. Урвал хүндрэл мэдээлэх маягт

Баримтжуулалт

Өвчтөнд цус сэлбэх ажилбарыг хэн баримтжуулах вэ?

- Эмчлэгч эмч
- Сувилагч (хариуцсан)

Гол ойлголтууд

- ❑ Өвчтөнд цус сэлбэхэд бэлдэхдээ нэн тэргүүнд— ID, таниулсан зөвшөөрөл авах, судсанд зүү тавих, амин үзүүлэлтийг хянах хэрэгтэй.
- ❑ Судсанд сэлбэлтийг тасралтгүй хийх боломжтой байх
- ❑ Сэлбэлтийн явцад 30 минут тутам амин үзүүлэлтийг хянах
- ❑ Өвчний түүхэнд заавал баримтжуулалт хийх